

Opvangvormen voor alleenstaande jongeren (amv)

Het COA kent verschillende opvangvormen. Dit hangt samen met de fase in de asielprocedure. Voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) zijn dit de volgende opvangvormen.

Procesopvanglocatie alleenstaande jongeren (poa's)

In de procesopvanglocaties voor amv poa's worden jongeren opgevangen van 15 tot 18 jaar. In eerste instantie worden zij in de rust- en voorbereidingstijd (rvt) voorbereid op de algemene asielprocedure (aa). De rvt duurt ongeveer 3 weken en de aa 8 dagen. Het verblijf op de poa is in theorie 7 weken. In theorie, want in de huidige situatie met een tekort aan opvangplekken voor amv kan deze periode oplopen tot enkele maanden.

De jongeren doorlopen tijdens deze periode de asielprocedure bij de IND. Deze begint doorgaans een aantal weken na aankomst. Gedurende 8 dagen gaan ze naar de IND voor een eerste en een nader gehoor en hebben overleg met hun advocaat. De jongeren worden op de asielprocedure voorbereid door hun voogd van het Nidos, door Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) en door hun advocaat.

Tijdens de rust en voorbereidingstijd wordt onderzoek gedaan voor het medisch advies. Dit om te beslissen of een jongere medisch en psychisch in staat is gehoord te worden door de IND. Het onderzoek wordt verricht door een externe partij, onder verantwoordelijkheid van de IND. Ook worden amv medisch onderzocht op onder andere tbc en infecties door de GGD. Stichting Nidos houdt toezicht op het verloop van de rvt en heeft hier regelmatig contact over met de jongeren. Daarnaast geeft Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) in de rvt algemene voorlichting. Ten slotte legt iedere jongere een bezoek af aan een advocaat ter voorbereiding op de indiening van de asielaanvraag. Tijdens de aa vertelt de jongere zijn vluchtverhaal. De jongere wordt hierin bijgestaan door de jeugdbeschermer van het Nidos of door Vluchtelingenwerk Nederland. De IND besluit uiteindelijk of een aanvraag ingewilligd of afgewezen wordt.

Wat betekent amv?

Amv zijn alleenstaande minderjarige vreemdelingen, die bij binnenkomst in Nederland niet worden begeleid door ouders of voogd. Het zijn jongens en meisjes die gevlucht zijn uit hun land en alleen, onder begeleiding van 'vreemde' volwassenen en/of met jongere broertjes, zusjes, neefjes of nichtjes in Nederland aankomen en in de meeste gevallen hier asiel aanvragen. Bij het COA spreken we in de praktijk ook vaak van alleenstaande jongeren of alleenstaande kinderen.

Amv in de opvang

Amv van 15 jaar en ouder die in Nederland asiel aanvragen, worden eerst opgevangen in een poa (procesopvanglocatie voor amv). Van daaruit krijgen zij een plek in een van de verschillende opvangvormen. Daarvoor is de uitkomst van de procedure leidend. Amv met verblijfsvergunning worden opgevangen door het Nidos. Zij worden in een opvanggezin geplaatst of in kleinschalige woongroepen opgevangen die door contractpartners van het Nidos worden gerund. Amv zonder verblijfsvergunning worden door het COA opgevangen in kwv's (kleinschalige woonvoorzieningen). Amv die jonger zijn dan 15 jaar worden direct vanuit Nidos in een opvanggezin geplaatst. Of als dit niet lukt door het COA opgevangen in kleinschalige woonvoorzieningen. Stichting Nidos is de voogdij instelling, die de voogdij uitvoert voor amv.

Vanuit de poa vertrekt de jongere naar een vervolgoopvangplek. Dat is afhankelijk van de uitkomst van de IND-procedure: wanneer de asielaanvraag is ingewilligd, zal een jongere in een woonvoorziening van een contractpartner van het Nidos geplaatst worden, of in een opvanggezin. Bij een afwijzing van de IND, of wanneer een jongere in de verlengde asielprocedure zit, zal hij of zij naar een opvang van het COA gaan.

Kleine woonvoorziening (kwv)

Vanaf 2016 vangt het COA amv op in kwv's. Dit is voor jongeren die in de verlengde asielprocedure zitten of van wie de asielaanvraag is afgewezen. Er zijn twee soorten kwv's te onderscheiden. De kwv buiten de azc's voor jongeren die op het moment van plaatsing jonger dan 17,5 jaar zijn. Hier is 24-uurs begeleiding. Daarnaast heb je kwv's op de azc's voor jongeren vanaf 17,5 jaar. Hier is overdag begeleiding en in de nacht beveiliging aanwezig.

Kleinschalige wooneenheid (kwe)

In een kwe verblijven jongeren die met enige begeleiding goed voor zichzelf kunnen zorgen. De jongeren koken zelfstandig en ontvangen wekelijks eet- en zakgeld. Deze opvangvorm laat zich het best vergelijken met een klein studentenhuis. In een groep verblijven 3 à 4 jongeren onder dagelijkse mentorbegeleiding (28,5 uur per week). De kleinschalige opvang van amv in kwe's valt vanaf 2016 niet meer onder het COA, maar onder het Nidos die het uitbesteedt aan contractpartners. In de kwe's worden enkel vergunninghouders opgevangen.

Kinderwoongroep (kwg)

Kwg's zijn woonhuizen voor 12 kinderen. Er is 24 uur per dag begeleiding aanwezig. De begeleiding kookt samen met de jongeren en er wordt gezamenlijk gegeten. De jongeren ontvangen zakgeld. De kleinschalige opvang van amv in kwg's valt vanaf 2016 niet meer onder het COA, maar onder het Nidos die dit uitbesteedt aan contractpartners. Vanaf 2016 komen in de kwg's enkel vergunninghouders te wonen.

Beeld: Mariëtte Carstens

De theorie versus de praktijk

Wat hiervoor beschreven staat is het Nederlandse opvangmodel zoals dat gehanteerd wordt als alles loopt zoals het zou moeten lopen. Echter, op dit moment is er sprake van een capaciteitstekort. Er zijn te weinig opvangplekken voor alleenstaande jongeren. Er wachten veel alleenstaande jongeren langer dan de voorgeschreven 7 tot 10 weken op behandeling van hun asielaanvraag. Dit duurt nu enkele maanden tot soms wel meer dan een jaar. Hierdoor verblijven alleenstaande jongeren veel langer dan de bedoeling is op procesopvanglocaties (poa's) van COA.

Dit gegeven zorgt ervoor dat de beschikbare opvangplekken in poa's volledig bezet zijn. Alleenstaande jongeren, die eigenlijk nog in afwachting van hun procedure zijn, worden daarom nu al geplaatst op de zogenoemde regionale opvanglocaties. Op deze kleinschalige opvanglocaties zitten daardoor op dit moment bijna uitsluitend jongeren, die gezien hun asielprocedure, eigenlijk nog op een poa horen te verblijven. In een RGO verblijven overigens slechts enkele alleenstaande jongeren met een negatieve beschikking op hun asielaanvraag. Of het zijn jongeren die zich in de verlengde asielprocedure bevinden of ze hebben al een positieve beschikking gekregen op hun asielaanvraag. Nidos, de voogdijstichting, die alleenstaande jongeren met een

vergunning opvangt in kwe's, kwg's en in gastgezinnen, kampt eveneens met capaciteitstekort. Daardoor blijven de jongeren met een positieve beschikking langer bij het COA.

Het capaciteitstekort bij Nidos heeft ook als gevolg dat niet alle alleenstaande jongeren jonger dan 15 jaar, na aanmelding, zoals de bedoeling is, naar een gastgezin van Nidos gaan. Een deel van deze jongeren blijft daardoor bij het COA bij voorkeur de minst kwetsbaren van deze groep. COA vangt deze groep op in een speciale opvang voor 13 en 14 jarigen. Alleenstaande jongeren die een positieve beschikking op de asielaanvraag hebben gekregen gaan, normaal gesproken, na ongeveer twee weken naar een Nidos opvang. Nu duurt dat soms langer dan een maand.

De bovenstaande ontwikkelingen hebben er op sommige momenten toe geleid dat we ook alleenstaande jongeren van 17 jaar en 9 maanden vervroegd hebben verhuisd naar de reguliere (volwassenen) opvang. Dit gebeurt normaal gesproken pas drie maanden later. Als deze maatregel wordt ingezet, dan bepalen COA en Nidos, op basis van ingeschatte kwetsbaarheid, welke jongeren hiervoor in aanmerking komen.

